

PIRKAN OPISTO

Lempäälä • Vesilahti • Nokia • Pirkkala

Opetussuunnitelma

Musiikin taiteen perusopetus

LAULU

AIKUISET, LAPSET JA NUORET

Pirkan opiston
musiikkiopisto 2025

PIRKAN OPISTO

Lempäälä • Vesilahti • Nokia • Pirkkala

Sisällys

Johdanto	1
Laulun aineopetussuunnitelma, lapset ja nuoret	1
Laulutunnit	1
Painotus	2
Yhteismusisointi	2
Esiintyminen	2
Opinnäytteet	2
Laulun aineopetussuunnitelma, aikuiset	
Painotus	3
Työtavat	4
Laulutunnit	4
Säestystunnit ja opinnäytteiden valmistelu	5
Arviointi	5
Taitotaulut	7

PIRKAN OPISTO

Lempäälä • Vesilahti • Nokia • Pirkkala

Johdanto

Pirkan taiteen perusopetuksen yleinen osa on tehty taidekoulujen (Kuvataidekoulu, Musiikkiopisto, Tanssikoulu, Teatterikoulu) yhteiseksi, monitaiteellisuutta toteuttavaksi kokonaisuudeksi, jolle aine- ja soitinkohtaiset opetussuunnitelmat perustuvat.

Tämä laulun aineopetussuunnitelma on laadittu Pirkan opiston musiikkiopistossa annettavan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista laulun opetusta varten.

Taitotaulun tarkoituksena on olla oppimisen ja arvioinnin apuväline, jota oppilas käyttää yhteistyössä opettajan kanssa.

Laulun aineopetussuunnitelma, lapset ja nuoret

Lasten lauluopinnot suositellaan aloitettavaksi 8 ikävuodesta ylöspäin.

Opinnot ovat taiteen perusopetusta ja seuraavat laajan oppimäärän perusopintojen sisältöjä. Perusopintojen jälkeen voidaan siirtyä opettajan suosituksesta aikuisten lauluopintoihin tai syventäviin opintoihin.

Opinnoissa harjoitellaan luonnollista ja tervettä äänenkäyttöä; hyvää lauluasentoa, syvähengitystä, artikulaatiota sekä äänen sointia ja puhtautta. Lisäksi tutustutaan tekstien sisältöihin ja harjoitellaan ilmaisua musiikin keinoin.

Lauluopinnoissa edetään yksilöllisesti huomioiden lapsen ikä ja ääni-instrumentin kehitys, erityisesti äänenmurros. Ensisijaista on terveellinen äänenkäyttö lapsen omalla luonnollisella äänellä. Äänen kehittyessä ja opintojen edetessä voidaan yhdessä opettajan kanssa painottaa opintoja klassisen tai rytmimusiikin puolelle.

Laulutunnit

Opintoihin sisältyvät muiden instrumenttien tapaan yksilötunnit oman lauluopettajan kanssa, yhteismusisointiopetus sekä musiikin hahmottamisen tunnit. Opintojen alussa oppitunnin pituus on 30 minuuttia. Ensimmäisen opinnäytteen (PT1) suorittamisen jälkeen tunnin pituus nousee 45 minuuttiin.

Lauluopinnot, lapset	Tunnin pituus
Perusopinnot, aloitusvaihe	30 minuuttia
Perusopinnot, ensimmäinen opinnäyte suoritettu	45 minuuttia

Painotus

Lasten lauluopinnoissa lauletaan monipuolisesti lapsen maailmaan ja ikätasoon sopivia kappaleita, kuten lastenlauluja, kansanlauluja, musikaalisävelmiä, eri aikakausien yksinlauluja sekä rytmimusiikin kappaleita. Äänen monipuolista kehittämistä sekä laulumusiikin tuntemusta tuetaan tutustumalla laajasti eri tyylisiin lauluihin. Mahdolliset painotukset rytmimusiikin/klassisen laulun välillä tehdään vasta ääni-instrumentin kehityksen salliessa. Ikätaso huomioiden lauletaan oman äidinkielen lisäksi myös vieraskielistä ohjelmistoa ja tutustutaan laulettavien kielten fonetiikkaan. Ohjelmistoon sisällytetään mahdollisuuksien mukaan moniäänistä laulumusiikkia sekä yhteismusisointia muiden instrumenttien kanssa.

Yhteismusisointi

Lasten lauluopinnoissa mahdollisia yhteismusisointivaihtoehtoja ovat esimerkiksi lapsikuoro, lasten lied (pianisti + laulaja), laulustudiot, yhtyelaulu sekä bändit. Yhteismusisointitunneilla oppilas pääsee kokemaan yhdessä musisoimisen iloa, tutustuu muihin laulajiin, oppii kuuntelemaan toisten laulua/soittoa sekä antamaan ja vastaanottamaan palautetta.

Esiintyminen

Opintojen aikana oppilasta kannustetaan esiintymään yksin tai ryhmässä vähintään 1-2 kertaa lukuvuoden aikana. Esiintymistilaisuuksia voivat olla esimerkiksi opiston matineat, opettajien luokkakonsertit, luokkatunnit tai yhteismusisointiryhmien konsertit. Myös opiston ulkopuolisissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa esiintyminen on suositeltavaa.

Opinnäytteet

Opintojen etenemistä rytmittävät opinnäytteet (PT1, PT2, PT3), joissa oppilaalla on mahdollisuus tuoda esiin osaamistaan ja saada kannustavaa palautetta oman opettajan lisäksi myös muilta opiston laulunopettajilta.

Opinnäytteet suositellaan laulettavaksi konsertinomaisessa tilanteessa. Opinnäyte voidaan esittää myös opinnäytepäivien yhteydessä tai muulla opettajan kanssa sovitulla tavalla. Opinnäytteiden ikäluokitukset ovat suuntaa antavia.

Oppilas voi valita oman opintopolkunsu kurssikokonaisuudet ja suuntautumisvaihtoehdot opintojen edetessä. Aluksi oppilas tutustuu lauluinstrumenttiinsa, kehittää opettajan ohjauksessa laulun perustaitoja ja etsii musiikillista identiteettiään. Opintojen tarkoituksena

on luoda edellytys elinikäiseen musiikkiharrastukseen ja kehittää ryhmätyöskentely- ja vuorovaikutustaitoja.

Perustasolla oppilas harjoittelee säännöllisesti, tutustuu lauluinstrumenttinsa mahdollisuuksiin, musiikin tyylilajeihin ja monipuolisesti eri musiikkiteoksiin, osallistuu yhteismusisointiin ja musiikin hahmottamisen kursseihin, konserttivalmiuksien kehittämiseen, improvisointiin ja säveltämiseen käytännön musisoinnin ja musiikkiteknologian keinoin.

Syventävissä opinnoissa oppilas keskittyy valinnaisaineiden tunneilla esim. solistin, yhtyelaulajan, taustalaulajan ym. taitoihin. Valinnaisaineita opiskellaan jo perustasolla.

Laulun aineopetussuunnitelma, aikuiset

Painotus

Oppilaat voivat suuntautua jo perustasolla oppijan, opettajan ja suunnittelijan yhteisen harkinnan tuloksena rytmimusiikkiin tai klassiseen musiikkiin. Painotuksen valitseminen on mahdollista myös opintojen alussa soittimesta riippuen. Oppilas tutustuu opetussuunnitelmaan ja taitotavoitteisiin yhdessä oman opettajan kanssa ja asettaa tavoitteensa vuosittain oppilaan lähtökohdat huomioiden.

Rytmimusiikin painotus sisältää mm. pop-, jazz-, elokuva-, peli-, teatteri- ja kansanmusiikin, teknologian avulla toteutettavan musiikin.

Musisointimahdollisuuksina voi käyttää mm. kuoroja, bändejä ja yhtyelaulua.

Klassinen painotus sisältää mm. kansanlaulut, kotimaiset yksinlaulut, pohjoismaisen musiikin, barokin ja renessanssin aikakaudet, klassismin, romantiikan, modernin musiikin, oopperan, musikaali- ja elokuvamusiikin.

Musisointimahdollisuuksina ovat kuorot, ooppera-/ lied-/duotyöskentelyn, kamarimusiikki. Opinnoissa oppilaan omien lähtökohtien ja kykyjen kautta oppilas oppii aluksi käytännön muusikon perustaitoja. Myöhemmin hän osaa itsenäisesti valita suuntautumisvaihtoehdoista (klassinen - rytmimusiikki) oman opintopolkunsu kurssikokonaisuudet. Instrumenttiopinnot ja itsenäinen harjoittelu ovat opinnoissa edelleen tärkein oppimisen perusta, mutta yhteismusisoinnin merkitys ja oppilaan vapaus valita oma tapansa musisoida kasvaa.

Työtavat

Pitkäjänteisellä harjoittelulla ja viimeistelyllä pyritään kehittämään oppilaan varmuutta ja ilmaisukykyä. Opinnäytteen aikana saatu kokemus sekä arviointiryhmän kannustava ja rakentava palaute auttavat oppilasta asettamaan itselleen uusia tavoitteita.

Yhteismusisointi ja valinnaisaineet ovat oleellinen osa opiskelua ja esimerkiksi kamarimusiikki voi muodostaa osan opinnäytteen ohjelmasta.

Oppilasta totutetaan yhteismusisointiin heti opintojen alusta alkaen. Suosituksena on, että opettaja jakaa laulutunteihin käytettävää aikaa harkintansa mukaan samanaikaisopetukseen ja muuhun ryhmämusisointiin. Laulutunti voidaan yhdistää toisen oppilaan tuntiin, jolloin oppituntiin sisältyy toisen kuuntelua, yhteismusisointia ja yksityisopetusta.

Syventävien opintojen päätteeksi oppilas tekee opintojensa lopuksi päättötyön, joka voi olla esim. äänite, sävelletty teos, konsertti, kirjallinen työ tai muu poikkitaiteellinen projekti.

Opinnäytteeseen voidaan sisällyttää ylempien tasojen ohjelmistoa edellyttäen, että oppilaalla on siihen vaadittavat tiedot ja taidot.

Laulutunnit

Lauluopinnot, aikuiset	Tunnin pituus
Perusopinnot, aloitusvaihe	45 minuuttia
Perusopinnot, opinnäyte 1 suoritettu	45 minuuttia
Syventävät opinnot, opinnäyte 2 suoritettu	60 minuuttia

Säestystunnit ja opinnäytteiden valmistelu

Säestystunnin pituus määräytyy ohjelmiston laajuuden mukaan. Lisätunteja voi anoa perustellusta syystä.

Opinnäyte	Säestystunteja
P1, lapset ja nuoret	1 x 45minuuttia
P2, lapset ja nuoret	2 x 45minuuttia
P3, lapset ja nuoret	3 x 45minuuttia
P1, aikuiset	2 x 45 minuuttia
P2, aikuiset	4 x 45 minuuttia
Päättötyö	6 x 45 minuuttia

Matineoihin ja muihin esiintymisiin valmistauduttaessa säestystunteja on mahdollista käyttää kerran ja lisäksi läpimeno ennen matineaa paikan päällä.

Opinnäytteet

Opinnäytteet valmentavat oppilasta harjoittelemaan päämäärätietoisesti ja opettavat muodostamaan ja hallitsemaan esiintymiskokonaisuuksia. Suoritus voidaan toteuttaa myös konserttina, jonka lisäarvona on oppiminen aidossa esiintymistilanteessa.

Opinnäytteen arviointiryhmässä on opiston päätöksen mukaan esimerkiksi

P1, lapset ja nuoret: oma opettaja + kollega

P2, lapset ja nuoret: oma opettaja + 1-2 kollegaa

P3, lapset ja nuoret: oma opettaja + 2 kollegaa

P1, aikuiset: oma opettaja + kollega

P2, aikuiset: oma opettaja + kaksi kollegaa

Syventävien opintojen päättötyö: oma opettaja + kolme kollegaa

Arviointi

Oppimisen ja opettamisen arviointi tehdään aina myönteisessä hengessä, jossa arvioidaan vain työskentelyä ja oppimisen karttumista. Arviointi tehdään sanallisesti, jossa arvioidaan:

1) instrumentin hallintaa 2) harjoittelua ja oppimisprosessia 3) musiikin hahmottamista 4) luovia taitoja 5) yhteismusisointia 6) esiintymisvalmiuksia

Arvioinnin tarkoituksena on tukea opintojen edistymistä ja antaa oikeaa tietoa oppilaan osaamisesta. Opintojen lopussa arvioinnit liitetään päättötodistukseen.

Opettaja ja oppilas sekä sopimuksen mukaan oppilaan huoltajat käyvät lukuvuoden alussa keskustelun, jossa sovitaan yhteisesti lukuvuoden työn tavoitteista.

Yhteismusisoinnista ja mahdollisista valinnaiskursseista annetaan lukuvuosittain osallistumismerkintä, johon voi liittyä sanallinen arviointi.

Arvioinnin oppimisnäytteestä antaa oma opettaja, oppimisnäytteen tekijä ja yksi saman aineen opettaja. Arviointi annetaan sanallisesti. Arvioinnin pohjana käytetään taitotaulukkoa.

Taiteenalan laajan oppimäärän perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Siinä annetaan **sanallinen arvio** oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

Laajan oppimäärän opintojen aikaista arviointia täsmennetään taiteenaloittain näissä taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa.

Oppinnäyte toteutetaan opintojen aikana opettajan parhaaksi katsomalla tavalla

Arvioinnin kohteet

Lauluinstrumentin hallinta

Harjoittelu ja oppiminen

Musiikin hahmottaminen

Luovat taidot

Yhteismusisoinnin taidot

Esiintymisvalmiudet

Oppilas kuuntelee musiikkia, osaa eläytyä musiikkiin, osaa kuvailla ja ilmentää musiikin luonnetta, osaa käyttäytyä konsertissa, suunnittelee ja valmistautuu huolellisesti esiintymiseen yhdessä opettajan kanssa, esiintyminen motivoi ja innostaa oppilasta.

Taitotaulut

PERUSTASOT 1, 2 JA 3 LAPSET JA NUORET		
TAVOITE / TOIMINTA		SISÄLTÖ
LAULUTEKNIikka	H A R J O I T T E L U J A O P P I M I N E N	- Tutustutaan omaan ääni-instrumenttiin ja opetellaan tiedostamaan kehonkäytön ja äänen yhteyttä. - Harjoitellaan terveen äänenkäytön perusteita; Luonnollista lauluasentoa, kehon hallintaa ja syvää hengitystä, artikulaatio sekä äänen sointia ja puhtautta.
MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN		- Harjoitellaan nuottikuvan lukemista, rytmejä ja melodian kulkua, musiikin muotorakenteita, fraseerausta sekä nyansseja. - Opetellaan hahmottamaan tekstin ja musiikin yhteyttä; millaisin musiikin keinoin tekstin sisältöä ilmenetään.
YHTEISMUSISOINTI		- Yhteismusisointitunneilla oppilas tutustuu muihin opiston harrastajiin, oppii kuuntelemaan toisten laulua/soittoa sekä antamaan ja vastaanottamaan palautetta. - Oppilas oppii hahmottamaan oman laulunsa (stemmansa) osana musiikillista kokonaisuutta. - Yhteismusisoinnilla on tärkeä yhteisöön kuulumisen tunnetta ja yhdessä musisoimisen iloa tukeva tehtävä.
LUOVAT TAIDOT		- Korostetaan tekstin keskeistä roolia lauluissa sekä musiikin ja tarinan yhteyttä laulumusiikissa. - Tutustutaan laulujen tarinoihin, tunnelmiin ja hahmoihin ja opetellaan niiden maailmaan heittäytymistä. - Tuetaan oppilaan omaa mielikuvitusta ja kannustetaan luovuuteen laulujen tulkitsemisessä. - Kannustetaan oppilasta oman musiikin säveltämiseen sekä improvisointiin oman äänen avulla.
ESIINTYMISVALMIUDET		Harjoitellaan esiintymistä yksin ja ryhmässä.

	• Opetellaan esittämään kappaleita myös ulkomuistista, ilman nuottia. • Esiintymistilanteista ja oppilaan kokemuksista keskustellaan opettajan kanssa ennen ja jälkeen esiintymisen ja oppilasta tuetaan esimerkiksi mahdollisen esiintymisjännityksen kanssa. • Esiintymisestä pyritään luomaan oppilaalle positiivinen ja oppimista tukeva kokemus.
HARJOITTELU JA OPPIMINEN	• Säännöllinen harjoittelu myös tuntien ulkopuolella, tarvittaessa aluksi perheen tuella. • Mietitään yhdessä tavoitteet ja aikataulu niiden suorittamiseksi. • Oppilasta kannustetaan laulamaan opiston toiminnan ulkopuolella monipuolisesti myös kotona, koulussa ja perheen kanssa.
OPINNÄYTE 1	SISÄLTÖ JA TOTEUTUS
	SISÄLTÖ: • Tutustutaan tekstin ja tarinan tärkeyteen laulussa. • Opetellaan tunnistamaan kehon toimintaa, kuten hengitystä ja lauluasentoa sekä niiden yhteyttä laulamiseen. • Etsitään iloa laulamisesta ja itsensä ilmaisemisesta musiikin avulla. • Lauletaan monipuolisesti lapsen ikätasoon sopivia lauluja ja kokeillaan erityyppisiä kappaleita. (Ei vielä rajoituksia klassinen/rytmimusiikki) • Ensisijaisena laulukielenä oma äidinkieli/suomi. OPINNÄYTTEEN TOTEUTUS: Suoritetaan opintojen alkupuolella, esimerkiksi 2. tai 3. opintovuonna. • 2 erityylistä kappaletta, joista vähintään toinen suomeksi/ omalla äidinkielellä.

		• Esitettävään ohjelmistoon voi kuulua yhteismusisointia, esimerkiksi toisen laulajan/soittajan kanssa. • Opinnäytteestä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. • Ennen opinnäytteen antamista tutustutaan oman opettajan kanssa vähintään kymmeneen eri tyylliseen lauluun.
OPINNÄYTE 2		SISÄLTÖ JA TOTEUTUS
		SISÄLTÖ: • Syvennetään kehon tuntemusta ja harjoitellaan terveen äänenkäytön perusteita, kuten syvää hengitystä, äänen sointia, puhtautta ja artikulaatiota. • Vahvistetaan oppilaan kykyä ymmärtää ja tulkita tekstien sisältöjä ja lisätä omaa ilmaisuaan musiikin avulla. • Oman äidinkielen lisäksi ohjelmistoon lisätään vähitellen eri kielisiä lauluja ja tutustutaan laulettavien kielten fonetiikkaan. • Lauluohjelmistossa voidaan yhdessä opettajan kanssa painottaa klassista tai rytmimusiikin ohjelmistoa, kuitenkin oppilaan ikä ja äänen kehitys huomioiden. Ohjelmisto kootaan lasten/nuorten maailmaan sopivista lauluista. Eri tyyllilajien avoin kokeileminen on suositeltavaa äänen kehittämiseksi ja oman musiikillisen identiteetin muodostamiseksi. • Ohjelmistoon sisällytetään opettajan johdolla teknisiä harjoitteita, kuten asteikkoja, sointutehtäviä tai Vaccain vokaliiseja (esim. Ia, Ib, 2a, 2b, V ja VII) OPINNÄYTTEEN TOTEUTUS: Suoritetaan noin 14-16 - vuotiaana, kuitenkin oppilaan aloitusikä ja äänen kehitys huomioiden.

		• 3 erityylistä kappaletta (aikakausi, kieli, tyyli, laji, tunnelma tms.), joista vähintään 1 suomeksi/omalla äidinkielellä. • Esitettävään ohjelmistoon voi sisältyä yhteismusisointia, esimerkiksi toisen laulajan/soittajan kanssa. • Opinnäytteestä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. • Ennen opinnäytteen antamista tutustutaan oman opettajan kanssa vähintään kahteenkymmeneen eri tyyliin lauluun.
OPINNÄYTE 3		SISÄLTÖ JA TOTEUTUS
		SISÄLTÖ: • Syvennetään kehon tuntemusta ja harjoitellaan terveen äänenkäytön perusteita, kuten syvää hengitystä, äänen sointia, puhtautta ja artikulaatiota. • Vahvistetaan oppilaan kykyä ymmärtää ja tulkita tekstien sisältöjä ja muotoilla musiikkia tyylinmukaisesti. Oppilasta tuetaan oman ilmaisuvoimansa löytämisessä ja laulajaidentiteettinsä kehittämisessä. • Oman äidinkielen lisäksi lauletaan monipuolisesti eri kielisiä ja eri tyyliä lauluja. Tutustutaan laulettavien kielten fonetiikkaan ja lisätään oppilaan ymmärrystä eri tyylien erityispiirteistä. • Lauluohjelmistossa voidaan yhdessä opettajan kanssa painottaa klassista tai rytmimusiikin ohjelmistoa. Eri tyylien avoin kokeileminen on suositeltavaa äänen kehittämiseksi ja oman musiikillisen identiteetin muodostamiseksi. • Ohjelmistoon sisällytetään opettajan johdolla teknisiä harjoitteita, kuten asteikkoja, sointutehtäviä tai Vaccain vokaliiseja (esim. III, IV a ja b, VI, VIII a ja b). OPINNÄYTTEEN TOTEUTUS:

	Suoritetaan noin 17-19 vuotiaana, kuitenkin oppilaan aloitusikä ja äänen kehitys huomioiden. • Esityskokonaisuus, joka sisältää 4-5 erityylistä kappaletta. Ohjelmiston tulee sisältää lauluja useilla eri kielillä (vähintään 1 omalla äidinkielellä/suomeksi) sekä eri aika- ja tyylikausilta. Opinnäyte voi painottua klassisen tai rytmimusiikin puolelle. • Opinnäytteeseen yhdistetään tekninen osuus, kuten Vaccain vokaliiseja tai sointutehtäviä. Oppilas saa tietää opinnäytteessä esitettävät osiot vähintään viikkoa ennen opinnäytettä. • Esitettävään ohjelmistoon voi sisältyä yhteismusisointia, esimerkiksi toisen laulajan/soittajan kanssa. säveltapailutehtäviä • Opinnäytteestä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. • Ennen opinnäytteen antamista tutustutaan oman opettajan kanssa vähintään kahteenkymmeneen eri tyyliin lauluun.
--	---

PERUSTASOT 1 ja 2 AIKUISET		
TAVOITE / TOIMINTA		SISÄLTÖ
LAULUTEKNIikka	H A R J O I T T E L U J A O P P I M I N E N	- omaan ääneen tutustuminen instrumenttina ja tuen saaminen oman laulajaidentiteetin etsimiseen - luonnollinen äänenkäyttö - luonteva lauluasento - hengitys ja kehonhallinnan perusteet - hyvä lauluasento - hengityksen pohja ja hyvä kehonhallinta - sävelpuhtaus ja intonaatio - artikulaatio
MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN		- sykkeen, rytmin ja äänen korkeuden hahmottaminen - hiljainen - voimakas - musiikin kirjoittaminen ja lukeminen (nuotit) - rytmin käsittely - eri kielten fonetiikkaan tutustuminen
YHTEISMUSISOINTI		- moniäänisesti laulaminen erilaisissa kokoonpanoissa - yhteismusisointi laulaen a cappella ja säestyksen kanssa
LUOVAT TAIDOT		improvisointi ja omaan säveltämiseen tutustuminen
ESIINTYMISVALMIUDET		- esiintyy säännöllisesti erilaisissa konserteissa tai tilaisuuksissa - kuuntelee aktiivisesti ja osaa analysoida kuulemaansa - osaa tulkita erityyppisiä ja eri aikakausien lauluja - hallitsee eri kielten fonetiikkaa - ilmaisee vahvasti tekstin sisältöä - esittää ohjelman ulkoa - hallitsee ohjelmiston - kykenee itsearviointiin - osaa fraseerata, ymmärtää ja ilmentää tekstin sisältöä - prima vistaan tutustuminen RYTMIMUSIIKKI - tutustuu rytmimusiikin eri tyylilajeihin ja niiden esteettisiin ominaispiirteisiin

HARJOITTELU JA OPPIMINEN	- Säännöllinen harjoittelu - Mietitään yhdessä tavoitteet ja aikataulu niiden suorittamiseksi
OPINNÄYTE	SISÄLTÖ JA TOTEUTUS - toteutetaan opintojen aikana opettajan parhaaksi katsomalla tavalla - sisältää soivan osuuden (Konsertti tai konsertinomainen tilanne tai esim. monitaiteellinen projekti, jossa laulu tärkeänä elementtinä) 20 erityylistä laulua eri aika- ja tyylikausilta usealla eri kielellä, joista esitetään kolme vapaavalintaista KLASSINEN - Taso 1: Vaccain vokaliiseja (esim. Ia, Ib, 2a, 2b, V ja VII, joista esitettävän saa tietää viikkoa ennen opinnäytteen antamista) - Taso 2: Vaccain vokaliisit III, IV a ja b, VI, VIII a ja b, joista esitettävän saa tietää viikkoa ennen opinnäytteen antamista. Harjoitettava ohjelmisto: vähintään 30 erityylistä laulua eri kielillä LAPSET - vuosittain esiintyminen konsertinomaisessa tilanteessa tai esimerkiksi taideprojektissa, josta suullinen palaute ja itsearviointi (edistymisnäyte) - ennen aikuisten opintoihin (taso 2) siirtymistä n.15 vuoden iässä, opinnäyte, joka sisältää vähintään kolme erityylistä ja erikielistä kappaletta konsertinomaisessa tilanteessa tai esim. monitaiteellisessa projektissa. Harjoitettava ohjelmisto vähintään 25 erityylistä lasten maailmaan sopivaa laulua. RYTMIMUSIIKKI 3–4 eri tyylistä kappaletta, joista ainakin osa on säestyksellisiä tai esitettyinä yhtyeen kanssa. - Opinnäyte ei sisällä erillistä teknistä osuutta.

SYVENTÄVÄT		
TAVOITE / TOIMINTA		SISÄLTÖ
LAULUINSTRUMENTIN TUNTEMUS JA TEKNIikka	HARJOITTELU JA OPPIMINEN	- Hallitsee monipuolisesti laulutekniikan perusteet - Osaa tuottaa ääntä luonnollisesti - Ääni soi vapaasti ja pakottomasti - Hyvä kehonhallinta - Artikulaatio selkeää
MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN		- rytmin käsittely - dynamiikka ja nyanssit - musiikin kirjoittaminen ja lukeminen - tulkinta - yleisvaikutelma - prima vista
LUOVAT TAIDOT		- Musiikillisten muotojen ilmentäminen ja tulkinta - Fraseeraus ja tekstin sisällön ymmärtäminen ja ilmentäminen
MUUT TAIDOT		- Eri kielten fonetiikan hallinta - Laulumusiikin historian tuntemus
YHTEISSOITTO		- Moniäänisesti laulaminen erilaisissa kokoonpanoissa - Kamarimusiikki
ESIINTYMISVALMIUDET		- Esiintyy säännöllisesti konserteissa tai muissa tapahtumissa - Kuuntelee aktiivisesti ja osaa analysoida kuulemaansa monipuolisesti - Osaa tulkita erityyppisiä ja eri aikakausien laulumusiikkia - Hallitsee vahvasti eri kielten fonetiikkaa - Ilmaisee tekstin sisältöä - Ohjelman esittäminen ulkoa - Ohjelmiston hallinta - Eläytyminen
HARJOITTELU JA OPPIMINEN		Itsearviointi Säännöllinen ja itsenäinen harjoittelu

		Asetetaan yhteiset tavoitteet ja aikataulu niiden saavuttamiseksi
PÄÄTTÖTYÖ		ESITYSTAPA JA SISÄLTÖ
		- Päätötyö (monitaiteellinen produktio, soiva toteutus ym.) toteutetaan opettajan parhaaksi katsomalla tavalla oppilaan omien intressien pohjalta KLASSINEN - Vaccain loput vokaliisit - harjoitettava ohjelmisto sisältää lauluja ainakin neljällä eri kielellä sisältäen ooppera-aarioita, lied-musiikkia, modernia musiikkia sekä pohjoismaisia yksinlauluja